

Vergaderjaar 2024–2025

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

GT

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 februari 2025

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda van de vergaderingen van de Eurogroep en Ecofinraad van 17–18 februari a.s. Ik ben voornemens deel te nemen aan deze vergaderingen.
Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De Minister van Financiën,
E. Heinen

Eurogroep

Macro-economische ontwikkelingen

Document: N.v.t.

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De Europese Commissie (de Commissie) en de Europese Centrale Bank (ECB) zullen waarschijnlijk een presentatie geven over de macro-economische en monetaire ontwikkelingen. Deze presentatie kan worden aangehoord. Volgens de meest recente raming van de ECB zal de economie van de eurozone zich de komende jaren geleidelijk herstellen, ondanks geopolitieke onzekerheden. Met name de binnenlandse vraag zal de economische groei ondersteunen, in het licht van stijgende reële lonen, een robuuste arbeidsmarkt en soepelere financieringsvoorwaarden. De ECB raamt de economische groei op 1,1% in 2025 en 1,4% in 2026. De ECB verwacht dat de inflatie in de loop van 2025 zal dalen richting de doelstelling. De ECB raamt de inflatie voor de eurozone op 2,1% in 2025 en 1,9% in 2026. De daling zal naar verwachting worden geleid door een daling van de diensteninflatie, die tot nu toe relatief hardnekkig is geweest. De arbeidsmarkt blijft robuust en de werkloosheid zal na een kleine toename begin 2025, verder afnemen naar 6,1% in 2027.

Vooruitzichten en uitdagingen voor de Eurozone in een snel ontwikkelende mondiale omgeving

Document: N.v.t.

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De Eurogroep zal van gedachten wisselen over de verwachte economische ontwikkelingen en uitdagingen voor de eurozone in een snel veranderende wereld. Groeiverwachtingen voor 2025 zijn laag. Zo voorziet het Internationaal Monetair Fonds (IMF) slechts 1% bbp-groei in de eurozone¹. Bovendien laten het IMF en de Commissie zien dat er eerste tekenen zijn van toenemende fragmentatie. Mondiale handel staat onder druk door de verharding van de geopolitieke omgeving en de uitspraken van President Trump over nieuwe importtarieven. Verdere handelsfragmentatie leidt tot hogere consumentenprijzen, lagere productiviteit en lagere welvaartsgroei.

Nederland zet zich in voor multilaterale samenwerking en handel en zal blijven inzetten op het versterken van de trans-Atlantische handelsrelatie. Handel binnen de EU is overigens 8,5 keer zo groot als EU-handel met de VS. Het verder verdiepen van EU-markten (interne markt, energiemarkten, kapitaalmarktenunie) en aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden dragen bij aan de welvaart, het concurrentievermogen en de weerbaarheid van de unie.

Eurozone aanbevelingen voor 2025

Document: laatste versie van het document is nog niet beschikbaar. Het document wordt later op het Delegates Portal geplaatst onder de titel «*Council recommendation on the economic policy of the euro area*».

Aard bespreking: bespreking ten behoeve van goedkeuring door de Raad.

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

¹ World Economic Outlook Update, January 2025: Global Growth: Divergent and Uncertain

De Commissie heeft op 17 december 2024 het tweede deel van het herfstpakket in het kader van het Europees Semester gepubliceerd. Onderdeel van dit pakket zijn de door de Commissie voorgestelde ontwerpaanbevelingen voor de Eurozone (Euro Area Recommendations, EAR).

In de EAR worden de gezamenlijke (beleids-)uitdagingen voor het eurogebied voor 2025 en 2026 geïdentificeerd. De voorliggende aanbevelingen, die zijn aangepast naar aanleiding van besprekingen in de ambtelijke voorportalen van de Eurogroep en de Ecofinraad, sluiten aan op drie hoofdthema's: concurrentievermogen, weerbaarheid, en macro-economische stabiliteit. Een kabinetsappreciatie van de EAR is opgenomen in de nazending op de geannoteerde agenda van de Eurogroep en Ecofinraad van januari 2025.

Onder de aanbevelingen op het gebied van concurrentievermogen vallen onder andere voorstellen om innovatie te versterken, de interne markt te versterken en daarbij de mogelijkheden voor opschaling van bedrijven te vergroten en het verminderen van administratieve lasten en het reduceren van complexiteit van regelgeving voor bedrijven. Andere zaken die de Commissie aanbeveelt zijn het ontwikkelen van een Europese spaar- en investeringsunie, onder andere door vooruitgang te boeken op de kapitaalmarktenunie en bankenunie, en het verbeteren van de toegang tot kapitaal voor het mkb en risicokapitaal vanuit zowel de EU als van buiten de EU te mobiliseren via goed functionerende en geïntegreerde Europese kapitaalmarkten.

Binnen het thema weerbaarheid worden aanbevelingen gedaan om weerbaarheid op verschillende terreinen te versterken, waaronder het verhogen van arbeidsmarktparticipatie, de voorwaarden te versterken die duurzame loon- en productiviteitsgroei ondersteunen, het nemen van maatregelen om armoede te bestrijden en tenslotte om een alomvattende EU-strategie te ontwikkelen om de nationale strategieën voor effectieve elektrificatie en de groene transitie aan te vullen en samen te brengen. Binnen dit thema beveelt de Commissie ook aan om de legale migratie van werknemers uit derde landen in beroep te nemen met een tekort te vergemakkelijken. Het kabinet is van mening dat, met uitzondering van tekorten aan hoogopgeleide arbeidskrachten, de instroom van werknemers van buiten de EU niet moet worden gezien als een structurele oplossing voor tekorten op de arbeidsmarkt. In de ambtelijke voorportalen wordt ingezet op een aanpassing van deze aanbeveling.

Op het gebied van macro-economische stabiliteit worden aanbevelingen gedaan die onder andere oproepen om bij het vormen van begrotingsstrategieën te streven naar verbetering van de kwaliteit en efficiëntie van de maatregelen aan de uitgaven- en ontvangstenzijde.

Op het moment van schrijven worden de laatste aanpassingen aan de aanbevelingen nog voorbereid in de ambtelijke voorportalen. Naar verwachting zal Nederland zich in grote lijnen kunnen vinden in de aanbevelingen zoals die komen voor te liggen in de Eurogroep. Na bespreking in de Eurogroep zal de Ecofinraad de aanbevelingen goedkeuren. De werkgelegenheids- en sociale aspecten van de EAR worden in de Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid van maart 2025 besproken en goedgekeurd. Hierna zal de Europese Raad deze aanbevelingen bekrachtigen, waarna de Ecofinraad de aanbevelingen formeel aanneemt.

Eurogroep werkprogramma voor I/2025

Document: nog niet beschikbaar, wordt gepubliceerd op: Eurogroup work programme – Consilium

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

In de Eurogroep zal het werkprogramma voor de Eurogroep tot en met juni 2025 worden toegelicht. Voor de Eurogroep wordt gewoonlijk per halfjaar een werkprogramma per vergadering opgesteld met de onderwerpen die hoogstwaarschijnlijk besproken zullen worden. Dit draagt bij aan meer langetermijnfocus en kan helpen bij het voorbereiden van de discussies.

Er zal in de eerste helft van 2025 speciale aandacht uitgaan naar het bevorderen van het concurrentievermogen. Ook zal versterking van de kapitaalmarktenunie, integratie van de digitale euro en de vermindering van de administratieve lasten centraal staan. Overige prioriteiten zijn securitisatie, crisis management raamwerk, simplificatie en het nieuwe budgettaire raamwerk. Naar verwachting kan Nederland de toelichting over het werkprogramma aanhoren.

Ecofinraad

Concurrentievermogen kompas

Document: https://commission.europa.eu/document/download/10017eb1-4722-4333-add2-e0ed18105a34_en

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Commissie zal tijdens de Ecofinraad van 18 februari 2025 een presentatie geven over het competitiveness compass (concurrentievermogen kompas). Het kompas is op 29 januari 2025 gepubliceerd in de vorm van een mededeling van de Commissie en is de eerste opvolging van de Commissie op het Draghi rapport² dat op 9 september 2024 is gepubliceerd. Het betreft een mededeling – geen wetgevend traject. In de mededeling worden wel verschillende wetgevingstrajecten voor de komende jaren aangekondigd.

De Commissie zet in het kompas uiteen hoe het Europese concurrentievermogen de komende vijf jaar moet worden versterkt. Het kompas bouwt naast het rapport van Draghi ook voort op de analyses en aanbevelingen van het rapport van Letta³. In lijn met Draghi worden er drie pilaren gepresenteerd. De eerste pilaar gaat over het dichten van de innovatiekloof met de Verenigde Staten en China. De tweede pilaar omvat een gezamenlijk actieplan voor decarbonisatie en concurrentievermogen, waaronder de Clean Industrial Deal en het Actieplan Betaalbare Energieprijzen die naar verwachting 26 februari 2025 zullen worden gepresenteerd. Tot slot gaat de derde pilaar in op weerbaarheid en de vermindering van risicovolle strategische afhankelijkheden. In het kompas is speciale aandacht voor vijf horizontale uitgangspunten: 1) simplificatie en vermindering van administratieve lasten, 2) de interne markt, 3) financiering, 4) vaardigheden en 5) verbeterde coördinatie van Europees en nationaal beleid.

Nederland onderschrijft het doel van de Commissie om het Europese concurrentievermogen te versterken door de productiviteitsgroei te verhogen en onderschrijft dat er ontwikkelingen zijn die de concurrentiepositie van Nederland en Europa momenteel onder druk zetten. Dit gaat bijvoorbeeld om het achterblijven van met name private investeringen in onderzoek, innovatie en valorisatie, en de verharding van het geopolitieke klimaat. Ook hebben bedrijven te weinig toegang tot durfkapitaal, wat het belang van de verdieping van de kapitaalmarktenunie onderstreept. Een concurrerende economie is belangrijk voor de Nederlandse welvaart omdat het zorgt voor meer kwalitatieve banen, hogere inkomens, betere producten en diensten, en voldoende belastinginkomsten om publieke voorzieningen te financieren. De versterking van de Europese interne

² https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en

³ <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>

markt is daarvoor essentieel. Tegen deze achtergrond verwelkomt Nederland het belang van de drie thema's die de basis vormen voor het kompas en de speciale aandacht die er is voor versterking van de interne markt. Nederland kijkt met interesse uit naar de uitwerking van de voorgestelde initiatieven van de Commissie.

Ten aanzien van financiering staat in het kompas dat het volgende Meerjarig Financieel Kader (MFK) een kans biedt ten aanzien van de structuur en de verdeling van middelen voor concurrentievermogen binnen het MFK. De Commissie is voornemens om hiervoor een Europees concurrentiefonds op te richten met als doel stroomlijning en versimpeling van de bestaande financiële Europese instrumenten. Nederland deelt de analyse dat het MFK kan worden gestroomlijnd en versimpeld en zal voorstellen van de Commissie hiertoe bezien in het kader van de MFK-onderhandelingen.

Economische en financiële impact van de Russische agressie-oorlog tegen Oekraïne

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Ecofinraad zal van gedachten wisselen over de economische en financiële impact van de Russische agressie tegen Oekraïne en over Europese steunmaatregelen. Dit is een terugkerend Ecofin agenda-item. Oekraïne is afhankelijk van externe steun om de Russische agressie te blijven weren en de maatschappij overeind te houden. Het IMF raamt het totale externe financieringstekort voor de periode 2023–2027Q1 op tussen de USD 148 mld. en USD 177,2 mld., afhankelijk van wanneer de oorlog eindigt.⁴ De totale herstel- en wederopbouwnoten worden door de Wereldbank geschat op USD 486 mld.⁵ De EU-Oekraïne-faciliteit van EUR 50 mld. voor de periode 2024–2027 en het IMF-programma⁶ zijn belangrijke onderdelen van de internationale inzet om de begrotingstekorten (deels) te dekken en om Oekraïne in staat te stellen de strijd tegen Russische agressie voort te zetten.

Ook heeft de Commissie op 18 december jl. het uitvoeringsbesluit aangenomen betreffende de uitwerking van het EU-aandeel van de G7 ERA-leningen. Met dit uitvoeringsbesluit wordt 18,1 mld. euro vrijgegeven aan Oekraïne. Het EU-aandeel is daarmee naar beneden bijgesteld ten opzichte van de eerder veronderstelde 35 mld. euro. De nationale garantie uit hoofde van het eigenmiddelenbesluit op de begroting van het Ministerie van Financiën zal naar beneden worden bijgesteld door de verlaging van het EU-aandeel van het G7-akkoord. Op basis van het huidige Nederlandse bni-aandeel van 6,1% zal de garantie dalen van EUR 3,4 mld. naar circa EUR 1,8 mld.

In de Ecofinraad zal mogelijk ook stilgestaan worden bij de (uitvoering van de) sancties tegen Rusland. In lijn met de motie Boswijk c.s.⁷ blijft Nederland openstaan om verdere maatregelen voor het gebruik van de (opbrengsten over de) bevroren Russische Centrale-banktegoeden te verkennen. Dit moet in EU-verband en in nauwe samenwerking met G7-partners gebeuren. Kabinetsbeleid is dat Nederland Oekraïne politiek, militair, financieel en moreel actief en onverminderd blijft steunen in tijd van oorlog, herstel en wederopbouw, zolang als dat nodig is.

⁴ IMF Executive Board Completes the Sixth Review of the Extended Arrangement under the Extended Fund Facility for Ukraine

⁵ <https://ukraine.un.org/sites/default/files/2024-02/UA%20RDNA3%20report%20EN.pdf>

⁶ <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2024/06/28/Ukraine-Fourth-Review-of-the-Extended-Arrangement-under-the-Extended-Fund-Facility-Request-551207>

⁷ Kamerstuk 21 501-02, nr. 2962 (Kamerstuk 21501-02, nr. 2962 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen).

Decharge Europese jaarbegroting 2023

Document: op dit moment nog niet beschikbaar. Het document wordt voorafgaand aan de vergadering op het Delegates Portal geplaatst onder de titel «*Council recommendation on the discharge to be given to the Commission in respect of the implementation of the general budget of the European Union for the financial year 2023*»

Aard bespreking: gedachtewisseling en aanname Raadsaanbeveling

Besluitvormingsprocedure: gekwalificeerde meerderheid

Toelichting:

De Ministers zullen van gedachten wisselen en stemmen over de aanname van de Raadsaanbeveling aan het Europees Parlement voor het verlenen van decharge aan de Europese Commissie over de uitvoering van de Europese begroting 2023.

De Europese Rekenkamer (ERK) schat het foutenpercentage bij de uitgaven over 2023 op 5,6%, dit was in 2022 4,2% (2021: 3%). De goedkeuringsdrempel is maximaal 2,0%. Nederland acht het zorgelijk dat nog steeds teveel fouten worden gemaakt bij uitgaven van de EU-begroting en dat sprake is van een opwaartse trend. Positief is de constatering dat er wederom geen onjuistheden zijn opgemerkt ten aanzien van de ontvangsten.

Nederland hecht veel waarde aan de belangrijke en onafhankelijke rol van de ERK als externe auditor van de EU. Het werk van de ERK draagt bij aan de verantwoording, de transparantie en het financieel beheer van de EU en kan zo het vertrouwen van de burgers in de EU vergroten. Nederland vindt dan ook dat het oordeel van de ERK bij het opstellen van het dechargeadvies van de Raad aan het Europees Parlement zwaar mee moet wegen. De Raadsaanbeveling doet volgens Nederland onvoldoende recht aan het afkeurende oordeel van de ERK en geeft onvoldoende aanknopingspunten voor oplossingen om het foutenpercentage te verbeteren.

In lijn met de motie Van Dijk cs. heeft Nederland zich de afgelopen periode tijdens de technische besprekingen in de Raad actief ingezet bij het opstellen van de Raadsaanbeveling voor decharge. Nederland is hierbij opgetrokken met gelijkgezinde lidstaten. Deze verbeteringen zagen onder andere toe op voldoende aandacht voor het stijgende foutenpercentage, met een nadruk op het foutenpercentage bij de cohesie-uitgaven (gestegen van 6,4% naar 9,3%) en andere hoog risico uitgaven.

Het is hierbij goed om te benoemen dat de Commissie een andere methode voor de risico-inschatting van het foutenpercentage hanteert, waarbij het foutenpercentage wel binnen de materialiteitsgrens valt. Nederland volgt de lezing van de ERK en heeft een oproep gedaan aan de Commissie om de berekening van het foutenpercentage te evalueren. Op het moment van schrijven heeft Nederland – samen met enkele gelijkgezinde lidstaten – een stemverklaring opgesteld waarin de belangrijke en onafhankelijke rol van de Europese Rekenkamer als externe auditor van de EU wordt benadrukt.

Op basis van het voorgaande is er volgens Nederland onvoldoende basis om in te stemmen met de voorliggende Raadsaanbeveling met een positief dechargeadvies aan het Europees Parlement. Het kabinet is dus voornemens om – net als in eerdere jaren – tegen de aanname van het positieve dechargeadvies te stemmen. Dit jaar is de verwachting dat naast Nederland ook een aantal gelijkgezinde landen tegen het positieve dechargeadvies zullen stemmen. Naar verwachting zal echter een gekwalificeerde meerderheid van de Raad instemmen met het aannemen van een positief dechargeadvies aan het Europees Parlement en zal de

Raadsaanbeveling, ondanks de tegenstem van Nederland, worden aangenomen.

Begrotingsrichtlijnen voor Europese begroting 2026

Document: op dit moment nog niet beschikbaar. Het document wordt voorafgaand aan de vergadering op het Delegates Portal geplaatst onder de titel «Council conclusions on the budget guidelines for 2026».

Aard bespreking: aanname

Besluitvormingsprocedure: consensus

Toelichting:

De Raad geeft de Commissie jaarlijks via de begrotingsrichtlijnen (Raadsconclusies) sturing bij het opstellen van de Europese conceptbegroting voor 2026. De begrotingsrichtlijnen zijn niet juridisch bindend. Besluitvorming in de Raad vindt plaats op basis van consensus. Er is geen rol voor het Europees Parlement. De besluitvorming over de EU-begroting zelf in de Raad vindt plaats met gekwalificeerde meerderheid en in het Europees Parlement met gewone meerderheid.

In de begrotingsrichtlijnen wordt het belang van een prudente begroting benadrukt en aangegeven dat er voldoende middelen beschikbaar moeten zijn voor de belangrijkste prioriteiten van de EU. Daarnaast benadrukt de Raad, net als voorgaande jaren, het belang van budgettaire discipline: de plafonds van het MFK moeten gerespecteerd worden en er moet voldoende flexibele ruimte beschikbaar blijven om te kunnen reageren op onvoorziene omstandigheden gedurende het jaar. Verder wordt het belang genoemd van betrouwbare en precieze ramingen om de voorspelbaarheid van de afdrachten van lidstaten aan de EU te vergroten. Tevens roept de Raad alle EU-instellingen op om zich te houden aan de afspraken omtrent personeelsformatie en het verlagen van de administratieve uitgaven.

Ook gaan de Raadsconclusies in op EU-steun aan Oekraïne. Er wordt aangegeven dat de EU, samen met haar partners Oekraïne zal steunen zolang als nodig blijkt. De Raad geeft verder aan dat de herprioriteringen die zijn afgesproken in de tussentijdse MFK-herziening van 2024 weerklink moeten vinden in de conceptbegroting voor 2026. De Raad roept de Commissie op om volledige transparantie te bieden met betrekking tot de leningen en rentekosten van het coronaherstelfonds, omdat kostenoverschrijdingen met betrekking tot de rente op de leningen van het herstelfonds deels binnen de begroting en deels via het in de MFK-herziening opgerichte EURI-instrument moeten worden gedekt. Hierbij wordt verwezen naar de conclusies van de Europese Raad van 1 februari 2024 hierover.

Nederland is voornemens om in te stemmen met de begrotingsrichtlijnen van de Raad aan de Commissie. Deze geeft een gebalanceerd beeld van de prioriteiten van de Raad ten aanzien van de Europese begroting voor 2026. Er wordt geen discussie in de Raad verwacht. De Commissie neemt de begrotingsrichtlijnen mee in het voorstel voor de begroting van 2026, dat naar verwachting in juni 2025 verschijnt.

Europees Semester 2025

Document: De concept Raadsconclusies en Raadsaanbevelingen zijn op het moment van schrijven nog niet beschikbaar. Deze documenten worden voorafgaand aan de vergadering op het Delegates Portal geplaatst onder de titels «Alert Mechanism Report 2024 Council conclusions» en «Council recommendations on the economic policy of the euro area».

Aard bespreking: besluitvorming – aanname Raadsconclusies Alert Mechanism Report (AMR) een goedkeuring eurozone aanbevelingen (Euro Area Recommendations, EAR).

Besluitvormingsprocedure: Aanname Raadsconclusies met consensus, goedkeuring eurozone aanbevelingen met gekwalificeerde meerderheid waarbij alleen de eurolanden stemmen.

Toelichting:

De Commissie heeft op 17 december 2024 het tweede deel van het herfstpakket in het kader van het Europees Semester gepubliceerd. Het pakket bestaat uit verschillende onderdelen, waaronder: het jaarlijkse rapport over het waarschuwingsmechanisme (Alert Mechanism Report, AMR) in het kader van de macro-economische onevenwichtigheidsprocedure (MEOP), het voorstel voor de aanbeveling van de Raad over het economisch beeld van de eurozone (*Recommendation on the economic policy of the euro area*, Euro Area Recommendation, EAR) en het voorstel voor een gezamenlijk verslag over de sociale en werkgelegenheidsontwikkelingen (*Proposal for a Joint Employment Report*, JER).

Een kabinetsappreciatie van het AMR en EAR is opgenomen in de nazending op de geannoteerde agenda van de Eurogroep en Ecofinraad van januari 2025. De kabinetsappreciatie van de JER wordt opgenomen in de geannoteerde agenda over de Raad WSBVC van begin maart 2025. In de Ecofinraad liggen de EAR en de Raadsconclusies voor het AMR ter besluitvorming voor. De EAR worden de dag voor de Ecofinraad in de Eurogroep besproken. De annotatie van de EAR kan bij dit agendapunt in deze geannoteerde agenda gevonden worden.

In het AMR worden aan de hand van een scorebord met indicatoren mogelijke macro-economische onevenwichtigheden opgespoord en bepaald welke lidstaten onderwerpen worden aan nader onderzoek. Deze onderzoeken moeten uitwijzen of en in welke mate de betreffende lidstaten te kampen hebben met macro-economische onevenwichtigheden en in hoeverre deze een risico vormen voor de lidstaten zelf, de eurozone, of de Europese Unie als geheel.

De Commissie is voornemens om dit jaar in tien lidstaten de ontwikkeling van onevenwichtigheden nader te onderzoeken. Dit zijn Cyprus, Duitsland, Estland, Griekenland, Italië, Hongarije, Nederland, Roemenië, Slowakije en Zweden. De Commissie zal voor het elfde jaar op rij een diepteonderzoek uitvoeren naar mogelijke onevenwichtigheden in de Nederlandse economie die verband houden met het overschot op de lopende rekening van de betalingsbalans en de hoge private schulden. Het overschot op de lopende rekening wordt in belangrijke mate veroorzaakt door structurele kenmerken van de Nederlandse economie zoals de sterke exportsector. Daarom voert Nederland geen expliciet beleid ten aanzien van de lopende rekening.

Nederland is voornemens om in te stemmen met de Raadsconclusies voor het *Alert Mechanism Report* en de goedkeuring van de eurozone-aanbevelingen te steunen.

Implementatie Europees begrotingsraamwerk: Raadsaanbevelingen budgettair-structurele plannen en buitensporigtekortprocedure

Document: Het document wordt voorafgaand aan de vergadering op het Delegates Portal geplaatst onder de titel «MTFSPs recommendations».

Aard bespreking: Besluitvorming Raadsaanbevelingen

Besluitvormingsprocedure: Gekwalificeerde meerderheid (lidstaat zelf stemt niet mee over eigen plan en voor eurozonelanden enkel de eurozonelidstaten)

Toelichting:

In het kader van het herziene Europese begrotingsraamwerk hebben lidstaten budgettair-structurele plannen (hierna: plannen) voor de middellange termijn ingediend, met daarin hun voorgenomen begrotings-

beleid, hervormingen en investeringen. Tot nu toe hebben 22 lidstaten hun plan ingediend. De Commissie heeft deze plannen beoordeeld en voor 21 lidstaten op 26 november 2024 aanbevelingen aan de Raad van de Europese Unie gedaan⁸. De aanbevelingen zien o.a. toe op het vaststellen van het meerjarig uitgavenpad en de correctie van buitensporige tekorten voor acht lidstaten. De Ecofinraad heeft op 21 januari de Raadsaanbevelingen van deze 21 lidstaten goedgekeurd. Uw Kamer is op 20 december 2024 geïnformeerd over deze Raadsaanbevelingen en de kabinetsinzet⁹. Ook Hongarije diende een plan in, maar dit kwam niet overeen met de gestelde eisen in de verordening van het herziene begrotingsraamwerk. Belangrijkste reden was dat de jaarlijkse verbetering van het structureel saldo niet voldeed aan de minimale jaarlijkse saldoverbetering van 0,5% die noodzakelijk is voor lidstaten in een buitensporigtekort. De Commissie besloot hierop om de publicatie van haar beoordeling (en voorstel voor een Raadsaanbeveling) uit te stellen. Hongarije kreeg hierdoor de kans zijn plan aan te passen. Dit heeft Hongarije gedaan. Met het gewijzigde plan voldoet Hongarije wel aan de vereiste dat lidstaten in een buitensporig tekort, het structureel saldo jaarlijks verbeteren met minimaal 0,5%. De Commissie publiceerde op 26 november 2024 wel een Raadsaanbeveling met het oog op het beëindigen van de situatie van een buitensporig tekort in Hongarije, dat door de Raad is aangenomen. De Commissie stelt nu voor om dit in lijn te brengen met het aangepaste plan. De Commissie oordeelt dat het aangepaste uitgavenpad zoals voorgesteld door Hongarije voldoet aan de vereisten van Verordening 2024/1263. De Commissie doet een aanbeveling aan de Raad om het uitgavenpad vast te stellen.

De Commissie merkt op dat Hongarije in het plan afwijkt van een aantal economische aannames onder het referentiepad van de Commissie, met name op gebied van inflatie en het gebruik van recente data. De Commissie vindt deze afwijkingen acceptabel. De Commissie concludeert dat de afwijkingen in de aannames leiden tot een hogere uitgavengroei ten opzichte van de aannames van de Commissie. De Commissie plaatst de kanttekening dat het plan geen begrotingsstrategie bevat aangezien de precieze invulling van de relevante beleidsmaatregelen nog moet worden bevestigd. Het plan omvat verder een aantal niet-gekwantificeerde tekort-verhogende maatregelen op verschillende gebieden. Er kunnen volgens de Commissie dus verdere begrotingsstrategie maatregelen nodig zijn om de doelstellingen in het plan te bereiken. Bij gebrek aan een plan dat door de Raad was goedgekeurd, weerspiegelde het corrigerende netto-uitgavenpad dat op 21 januari werd aangenomen door de Raad het zogenaamde referentietraject van de Commissie. Op 16 januari 2025 heeft de Commissie een gewijzigde Raadsaanbeveling voorgesteld, dat in lijn is gebracht met het uitgavenpad in de Raadsaanbeveling ter goedkeuring van het aangepaste plan van Hongarije. Met het gewijzigde plan voldoet Hongarije wel aan de vereiste dat lidstaten in een buitensporig tekort, het structureel saldo jaarlijks verbeteren met minimaal 0,5%. Het begrotingstekort daalt naar verwachting in 2026 onder de referentiewaarde van 3%. Het kabinet kan zich vinden in de beoordeling van de Commissie en is voornemens om in te stemmen met de Raadsaanbevelingen.

	2025	2026	2027	2028	2038
Uitgavengroei Commissie (%)	4,8	4,5	4,3	4,1	N.v.t.
Uitgavengroei in oorspronkelijk plan (%)	6,1	3,8	4,0	4,8	N.v.t.

⁸ Deze zijn te vinden op de website van de Commissie: National medium-term fiscal-structural plans - European Commission

⁹ Kamerstukken II, 2024–2025, 21501–07 nr. 2085 (Kamerstuk 21501-07, nr. 2085 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen).

	2025	2026	2027	2028	2038
Uitgavenpad in aangepast plan	4,3	4,0	3,9	3,7	n.v.t.
SPS Commissie (jaarlijkse verandering)	0,66	0,66	0,66	0,66	N.v.t.
SPS in plan (jaarlijkse verandering)	-0,3	0,2	0,2	0,2	N.v.t.
SPS in aangepast plan (jaarlijkse verandering)	0,5	0,5	0,5	0,5	n.v.t.
Schuldratio in aangepast plan (in % bbp)	73,5	71,3	69,9	68,2	54,5
Begrotingstekort in aangepast plan (in % bbp)	-3,6	-2,5	-2,0	-1,5	-2,2

Vorbereitung van de bijeenkomst van de Minister van Financiën en gouverneurs van de centrale banken van de G20 op 26–27 februari 2025: EU-mandaat

Document: EU terms of Reference

Aard bespreking: Aannee «EU terms of Reference»-document

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

Op 26 en 27 februari a.s. vindt in Kaapstad de eerste G20-bijeenkomst voor Ministers van Financiën en centrale bankgouverneurs (1st FMCBG) onder het Zuid-Afrikaanse voorzitterschap plaats. De Raad zal de agenda bespreken, evenals de EU-inzet. Dat laatste wordt vastgesteld in een «Terms of Reference»-document.

Onder het motto «Solidariteit, Gelijkheid, Duurzaamheid» (Solidarity, Equality, Sustainability) heeft Zuid-Afrika een aantal prioriteiten gepresenteerd om o.a. de schuldhoudbaarheidsrisico's in lage-inkomenslanden te adresseren en duurzame economische ontwikkeling te bevorderen. In aanloop naar de G20-top in Johannesburg op 22 en 23 november a.s. wordt er in werkgroep-, deputies- en ministerieel verband gewerkt aan de realisatie van een aantal deliverables. Omdat dit de eerste ministeriële bijeenkomst is onder het nieuwe voorzitterschap, zullen er in Kaapstad geen beslisstukken voorliggen. Deelnemers zullen vooral de kans krijgen om politieke sturing te geven aan de onderliggende (ambtelijke) werkgroepen. Nederland is aanwezig bij de G20-bijeenkomsten op uitnodiging van Zuid-Afrika.

Nederland kan zich vinden in veel van de prioriteiten van het Zuid-Afrikaans voorzitterschap. Als grote aandeelhouder van de belangrijkste multilaterale ontwikkelingsbanken, zoals de Wereldbank, pleit Nederland al geruime tijd voor hervormingen die de operationele en financiële slagkracht van deze instellingen kunnen versterken. Omdat publieke middelen niet zullen volstaan om lage- en midden-inkomenslanden te ondersteunen in hun ontwikkelingspad, moet er ook worden ingezet op de mobilisering van privaat kapitaal. Ook steunt Nederland initiatieven om o.a. schuldentransparantie te bevorderen in lage-inkomenslanden, nieuwe financiële risico's (zoals op het gebied van cyber en kunstmatige intelligentie) te bevorderen, infrastructuurinvesteringen te verhogen en macro-economische weerbaarheid te versterken. Deze elementen zijn terug te vinden in het «Terms of Reference»-document, dat richtlijnen biedt voor de EU-inzet, en kan daarom door Nederland worden gesteund.

Uitvoeringsbesluiten van de Raad onder de Herstel- en Veerkrachtfaciliteit (HVF)

Document: Nog niet beschikbaar

Aard bespreking: Aannee uitvoeringsbesluiten van de Raad

Besluitvormingsprocedure: Gekwalificeerde meerderheid

Toelichting:

Tijdens de Ecofinraad zal worden stilgestaan bij de stand van zaken ten aanzien van de Herstel- en Veerkrachtfaciliteit. Naar verwachting zal de

Europese Commissie (de Commissie) een update geven over de implementatie. Nederland kan de update aanhoren.

Daarnaast zullen tijdens de Ecofinraad aanpassingen van de uitvoeringsbesluiten ter goedkeuring van het Herstel- en Veerkrachtplan (HVP) van België en Letland ter besluitvorming voorliggen. Hieronder volgt een beschrijving van de aanpassingen, de beoordeling van de Commissie en de kabinetsinzet.

De Commissie heeft op 23 januari het voorstel tot aanpassing van het uitvoeringsbesluit van de Raad ter goedkeuring van het Belgische HVP gepubliceerd. Er wordt geen discussie verwacht in de Ecofinraad. Aanleiding was het verzoek van België op 7 januari 2025 tot aanpassing van het Belgische HVP. Het oorspronkelijke HVP werd middels een uitvoeringsbesluit van de Raad op 13 juli 2021 goedgekeurd, en is eerder aangepast op 8 december 2023 en 10 december 2024.

België maakt gebruik van de mogelijkheid om het HVP aan te passen op grond van objectieve omstandigheden. Voor een uitgebreide toelichting op deze grondslag voor wijziging verwijs ik u naar het verslag van de Eurogroep- en Ecofinraad van juni 2024¹⁰. De aanpassing heeft betrekking op één maatregel, namelijk digitalisering binnen de Vlaamse overheid. Deze maatregel wordt aangepast, omdat er een beter alternatief geïmplementeerd kan worden waarbij de administratieve lasten lager zijn maar de oorspronkelijke ambitie van de maatregelen gewaarborgd blijft.

De Commissie oordeelt dat de redenen die België aandraagt een aanpassing van het plan rechtvaardigen en dat het Belgische herstelplan ook na de aanpassing voldoet aan de eisen van de HVP-verordening. Het kabinet kan zich vinden in het oordeel van de Commissie. Nederland is daarom voornemens om in te stemmen met het voorstel tot aanpassing van het uitvoeringsbesluit van de Raad.

De Commissie heeft op 27 januari het voorstel tot aanpassing van het uitvoeringsbesluit van de Raad ter goedkeuring van het Letse HVP gepubliceerd. Er wordt geen discussie verwacht in de Ecofinraad. Aanleiding was het verzoek van Letland op 18 december 2024 tot aanpassing van het Letse HVP. Het oorspronkelijke HVP werd middels een uitvoeringsbesluit van de Raad op 13 juli 2021 goedgekeurd en is eerder aangepast op 8 december 2023.

Letland maakt gebruik van de mogelijkheid om het HVP aan te passen op grond van objectieve omstandigheden. De aanpassing heeft betrekking op 28 maatregelen. Letland heeft aangegeven dat tien maatregelen zijn aangepast omdat er betere alternatieven geïmplementeerd kunnen worden om de oorspronkelijke ambitie van de maatregelen te verwezenlijken. Deze maatregelen hebben onder andere betrekking op digitalisering, de groene transitie, arbeidsmarktbeleid, professionalisering en openheid van de overheid, elektriciteitsnetwerken en openbaar vervoer. Daarnaast geeft Letland aan dat er voor 13 maatregelen betere alternatieven bestaan waarmee de administratieve lasten verminderd kunnen worden. Deze maatregelen hebben betrekking op o.a. de groene transitie, crisismanagement, digitalisering, sociale inclusie, arbeidsmarktbeleid en innovatie in de overheids-, zorg- en onderwijssectoren.

Daarnaast geeft Letland aan dat twee maatregelen niet langer haalbaar zijn door onvoldoende marktvraag. Dit betreft maatregelen voor de ontwikkeling van digitale vaardigheden in bedrijven en inzet op veerkracht

¹⁰ Verslag Eurogroep en Ecofinraad 20 en 21 juni 2024 | Tweede Kamer der Staten-Generaal

en continuïteit van langdurige (sociale) zorg. Letland heeft verzocht om de vrijkomende gelden te gebruiken om drie nieuwe maatregelen toe te voegen en het ambitieniveau van één maatregel te verhogen. Deze maatregelen hebben betrekking op o.a. openbaar vervoer infrastructuur, digitalisering en sociale huur woningbouw.

De Commissie oordeelt dat de redenen die Letland aandraagt een aanpassing van het plan rechtvaardigen en dat het Letse herstelplan ook na de aanpassing voldoet aan de eisen van de HVP-verordening. Het kabinet kan zich vinden in het oordeel van de Commissie. Nederland is daarom voornemens om in te stemmen met het voorstel tot aanpassing van het uitvoeringsbesluit van de Raad.

Mogelijk zullen er meer voorstellen tot aanpassing van uitvoeringsbesluiten ter goedkeuring van een HVP van lidstaten worden gepubliceerd in aanloop naar de Ecofinraad. In dat geval zal de Kamer hierover een nazending van deze geannoteerde agenda ontvangen waarin de aanpassing wordt toegelicht en een kabinetsappreciatie wordt gegeven.

Overig

Vereenvoudiging, opschoning en vermindering van de regeldruk

Het Poolse voorzitterschap ziet vereenvoudig, opschoning en verminderingen van de regeldruk als een belangrijk thema voor het komende halfjaar. Om die reden wordt dit onderwerp standaard toegevoegd aan «overige zaken» op de agenda.